

La responsabilitat del creador cinematogràfic

Joan Obrador

La darrera producció de Quentin Tarantino *Pulp Fiction*, amagada sota el format d'una revista de poca categoria, ha aconseguit l'aplaudiment d'un cert públic i d'una gran part de la crítica, per qualque cosa obtingué la Palma d'Or a Cannes 94 i l'Oscar 1995 al millor guió original, inclús s'arribà a parlar de "violència de qualitat". No podia ser d'altra manera perquè el film té factors molt rellevants: un guió novedós sobre el món mafiós nord-americà que sorprèn, rara qualitat en l'actual filmografia del gènere. El ritme en què es desenvolupa l'argument manté expectant tota la sala, gràcies al subtil trenament de tres històries que conflueixen en el mateix punt; al començament de la pel·lícula, de fet, s'està presenciant el desenllaç final. Mentre els moviments de la càmera se situen entre la gran mestria i l'originalitat. És la primera vegada que he vist un primer pla dels protagonistes mantenint una conversació transcendent però invertit, des del clatell. S. L. Jackson passa d'esser un esbirro sense escrúpols, que llegeix fragments bíblics mentre assassina innocents desarmats, a un il·luminat celestial que es creu els versicles sagrats. És la prova que la santedat i la follia no són tan lluny com sembla. Travolta ens mostra que els mafiosos també són humans, que es poden enamorar, que poder gaudir de la lectura i les converses intel·ligents o que es poden oblidar l'arma en el moment més decisiu. La seva mort és tot un homenatge a la "humanitat i sensibilitat" d'aquests dos actors demostren un saber fer difícilment superable.

Emperò, l'espectador pot sortir del cinema amb un cert regust amarg. I es pot demanar: ¿com m'he pogut riure d'una sobredosi? ¿o d'un assassinat? ¿o d'un intent de violació? Perquè *Pulp Fiction* és un film absolutament violent, a la vegada que esperpèntic. Tarantino es complau a mostrar-nos moments esgarrifadors que, en el punt més àlgid, provoquen riures inexplicables. Aquesta pel·lícula no és gratuïta, sinó que la seva perfecta arquitectura assenyalava una clara pretensió de l'autor. ¿Quina? Segons declaracions del propi director, amb aquest film ha pretès criticar el

món de la màfia i els seus poders: la violència i les drogues. No en va un dels esbirros mor, l'altre es converteix en un apòstol de la no-violència i el cap mafiós perd l'aposta amb un boxejador que es troba a les acaballes de la seva carrera professional. Però el que pot succeir és que l'espectador no capti aquest subtil missatge i el film es transformi en just el contrari del que pretenia l'autor: en una apologia de la violència. Això només ho podem saber si escoltem els comentaris a la sortida de les sales de projecció. Si s'escau aquest canvi en la pretensió original, ¿quina responsabilitat hauríem d'exigir al director de la producció, en aquest cas Quentin

Tarantino? Per respondre aquesta qüestió hem de tenir present que el cinema, des fa cent anys!, s'ha convertit, i ho seguirà essent, en la gran eina educativa de les masses, ja sigui en el format de la gran pantalla, els multimedis o el televisiu.

